

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні читачі! У ваших руках — збірка звернень Ініціативної групи «Першого грудня» та статей поодиноких її членів, що появляється з нагоди п'ятиріччя існування Групи, але на тлі 25-го ювілею відродження незалежної Української держави¹. Ці дати не випадкові, бо восени 2011 року минало двадцять років існування відродженої незалежної Української держави після більш ніж двохсот років життя під різними чужинними окупаціями. Минало перших двадцять років, у які годі було сподіватися повороту до повноцінної незалежності, але в які, на превеликий жаль

Очільники традиційних українських церков закликали об'єднати зусилля для служіння українському народу. Звернення виголошене в присутності відомих інтелектуалів, котрі того дня утворили Ініціативну групу «Першого грудня».

Києво-Могилянська академія, 1 грудня 2011 року.

¹ Цей текст готувався з нагоди п'ятиріччя Групи.

Робоча зустріч Групи. Київ, 2016 рік.

та розчарування, не з'явилося достатньо суттєвих доказів справжнього відродження. На тлі такого застою зібралися предстоятелі трьох церков, а властиво — трьох гілок Київської Церкви, яка постала на території держави, очоленої князем Володимиром Великим, завдяки прийняттю цим рівноапостольним князем християнства. Були це Митрополит Володимир, предстоятель Української Православної Церкви, Його Святість Патріарх Філарет, предстоятель Української Православної Церкви Київського Патріархату та Блаженніший Верховний Архієпископ Святослав, Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви. Ці три предстоятелі Церков, стурбовані невідрадною ситуацією суспільства, проголосили спільне Звернення перед невеликою групою старших, досвідчених, загалом шанованих громадян, яких вони на це проголошення запросили. Звернення коротке й дуже змістовне, було свого роду аналізом того, що і чому діється в Україні. У їхньому розумінні нововідроджена Українська держава не позбулася матеріалістичного світогляду, який після десятків років комуністичного советського суспільного безладу не переставав бути панівною філософією життя. Щоб вийти із

цього зачарованого кола, на думку предстоятелів Церков, треба було ціле суспільство в усіх його життєвих проявах побудувати знову на солідних духовних цінностях, випробуваних в історії минулих століть України та інших, справді незалежних держав.

Запрошених на це проголошення Звернення предстоятелів Церков часто називають «моральними авторитетами». Із самою назвою можна сперечатися. Але були це люди, які не мали ніяких політичних амбіцій, а на підставі довшого професійного та життєвого досвіду набули певної практичної мудрості. Заслухавши текст Звернення, обмінявшись думками між собою та з предстоятелями Церков, вони заявили про свою готовність поширювати серед українського народу розуміння духовних цінностей та назвали себе Ініціативною групою «Першого грудня».

Блаженніший Гузар, Євген Сверстюк та Іван Дзюба перед початком робочої зустрічі щодо розвитку інформаційного простору країни. Київ, 27 березня 2013 року.

Зустріч із учасниками Групи під час Форуму видавців, на якій говорили про «Хартію вільної людини», європейський вибір та нашу щоденну відповідальність за спільне майбутнє. Львів, Палац мистецтв, 14 вересня 2013 року.

Цей проект народився у церковному середовищі. Але, з одного боку, було б не цілком правильно інтерпретувати слово «духовні» як суто релігійне поняття, хоча з іншого — духовні цінності, про які предстоятелі Церков говорять, мають релігійне підложжя. Дуже важливо належно зрозуміти оце співвідношення — духовний та релігійний. Щоб навести шановних читачів на правильне розуміння того стосунку, хочу наголосити, що духовні цінності, про які мова, дуже тісно пов'язані з природою та гідністю людини як Божого сотворіння і тим, чим повинні регулюватися відношення між людьми. Проілюструю це двома прикладами: найважливіший дотепер, підготований Ініціативною групою документ — Хартія вільної людини, а, як усі знаємо, свобода належить до природи людини. А таке поняття, як «справедливість», побудоване на визнанні рівноправності усіх людей.

За п'ять років свого існування Ініціативна група видала низку звернень, які, взяті разом, творять зміст отої книжки, яка у ваших руках. А крім того, через спілкування з різними людьми і в дуже різних обставинах вона сповняла своє завдання: поширювати в нашому народі потребу будувати суспільне життя на солідних моральних засадах, справді духовних цінностях.

Не маємо якогось мірила, за допомогою якого можна виміряти успіх діяльності Ініціативної групи «Першого грудня». Уважні читачі цієї Збірки документів та інші громадяни, які часто відкликаються до тих творів, що з'явилися за п'ять років існування Ініціативної групи, можуть вказати, наскільки успішно діяла оця нечисленна група з допомогою осіб, яким присвічують ті самі ідеали здорового розвитку нашого суспільства. Чисельну кількість осіб, які скористалися з діяльності Групи, годі встановити. Натомість, думаю, якість її трудів напевно, відіграла вагомую роль в цих дуже значущих п'яти роках історії наших змагань ставити основи під будову незалежної Української

Зустріч Групи із послами держав-членів Європейського Союзу, з якої розпочався спільний проект на підтримку європейської інтеграції України «Ідея Європи». Київ, Представництво Єврокомісії, 2013 рік.

Євген Сверстюк прийшов підтримати молодь, яка голодує на захист української мови. Один із учасників акції, Олександр Капінос, потім став героєм Небесної сотні, загинув на Майдані. Київ, липень 2012 року.

держави, щоб ми нею гордилися і в ній почувалися щиро задоволеними громадянами. Перед нами залишилося ще дуже багато завдань у різних ділянках суспільного життя, над якими треба щиро трудитися. Не маємо найменшого сумніву, що Ініціативна група «Першого грудня» не перестане бути одним із тих мудрих будівничих великої, справді незалежної Української держави.

✚ ЛЮБОМИР,

Верховний Архієпископ-Емерит

11 листопада 2016 року

До збірки увійшли програмні документи Ініціативної групи. Впродовж понад семи років Група видала ряд звернень, які охоплюють широке коло тем духовного поступу держави, її морального й політичного розвитку. Звернення спрямовані переважно до українського народу, а також до керівництва держави та європейських лідерів і громадськості. Другу частину збірки складають тексти — статті та інтерв'ю — учасників Ініціативної групи. Група «Першого грудня» була створена у двадцяті річницю референдуму і має на меті поширювати моральні цінності та сприяти встановлення в країні нових правил.

УЧАСНИКИ ІНІЦІАТИВНОЇ ГРУПИ ТА АВТОРИ ТЕКСТІВ

	В'ячеслав Брюховецький
	Богдан Гаврилишин
	Семен Глузман
	Володимир Горбулін
	Кардинал Любомир Гузар
	Іван Дзюба
	Євген Захаров
	Мирослав Маринович
	Володимир Панченко
	Мирослав Попович
	Всеволод Речицький
	Євген Сверстюк
	Вадим Скуратівський
	Юрій Щербак
	Ігор Юхновський
	Ярослав Яцків

ISBN 978-966-378-614-8

9 789663 786148 >